

De toekomst geboetseerd

Rapport met concrete oplossingen en adviezen voor een toekomstbestendige Be-Ma

Datum: 29 juni 2012

Wergroepleden:

Alien ter Burg	Locatie Westenhage
Pauline de Maar	Locatie Westenhage
Harry de Wit	Locatie Ensemble
Henk Moorman	Bestuur
Annie Greuter	Raad van Toezicht

Inhoud

Inleiding.....	3
Samenvatting	3
Hoofditens van de problematiek	4
Bestuurs- en organisatievorm	4
PGB beheer / facturering zorg	4
Ouderbetrokkenheid	5
Wijzigen huidige bestuursvorm en reglementen.....	5
Omzetten stichting naar een andere bestuurs- en organisatievorm	5
Spanningsveld individualiteit/solidariteit.....	6
<i>Taken (aan te trekken) professionele kracht</i>	6
PGB beheer / facturering zorg	6
Takenuitbreiding locatieraden	7
Aanbevelingen van de werkgroep	7
Bijlage 1: Wijzigen bestuurs- en organisatievorm	8
Organogram:	8
Doelstelling stichting Be-Ma	8
Doelstelling exploitatiestichtingen	9
Werkzaamheden voor de exploitatiestichtingen	9
Bijlage 2: Planning implementatie toekomstbestendige Be-Ma	10

Inleiding

In februari 2012 zijn het Bestuur, leden van de RvT en leden van de locatieraden bijeen geweest om te brainstormen over de toekomst van de Be-Ma.

Aanleiding hiervoor was dat de RvT al enige tijd signalen kreeg dat het bestuur Be-Ma overladen werd met werkzaamheden en meerdere bestuursleden te kennen hadden gegeven dat zij hun functie door omstandigheden moesten neerleggen.

In de bijeenkomst op 18/2 zijn de problemen geïnventariseerd en is gezocht naar de oorzaken en mogelijke oplossingsrichtingen.

Aan het bestuur is gevraagd de ambities van de Be-Ma aan te geven. Deze zijn beschreven in de notitie 'Blik op de toekomst'.

Aan de werkgroep is in april 2012 de opdracht gegeven deze notitie verder uit te werken in een breed gedragen voorstel naar het bestuur zodat de Be-Ma weer een toekomstbestendige koers kan varen.

Vooraf aan de 1^e bijeenkomst van werkgroep heeft het bestuur een kader gegeven door een aantal vragen te formuleren.

1. Adviseer over hoe de betrokkenheid van de ouders behouden en vergroot kan worden en op welke manieren de verantwoordelijkheid van de ouders concreet ingevuld kan worden.
2. Inventariseer waar en wanneer zich het spanningsveld individualiteit/solidariteit voordoet en adviseer over de keuzerichting met inachtneming van het geformuleerde uitgangspunt.
3. Zijn er taken die bij de locatieraden gelegd kunnen worden?
4. Welke taken zouden aan een (aan te trekken) professionele kracht opgedragen moeten/kunnen worden?

In dit rapport geeft de werkgroep een antwoord op de gesignaleerde problemen en gestelde vragen van het bestuur. Van Stichting de Grasboom in Bilthoven heeft de werkgroep informatie gekregen over de wijze waarop zij voor ASS deelnemers meerdere woonvoorzieningen met begeleiding realiseren en in stand houden.

Samenvatting

De leden van de werkgroep hebben de geïnventariseerde problemen van de bijeenkomst in februari geclusterd tot enkele hoofditems en de richting van oplossingen besproken. Deze zijn met de vragen van het bestuur verwerkt in een conceptrapport. In juni is de conceptversie besproken met de overige leden van beide locatieraden en verder bijgesteld tot deze definitieve versie.

In het eerste deel van het rapport worden de verschillende problemen toegelicht. In het tweede deel worden oplossingen en adviezen als antwoorden op de gestelde vragen beschreven. Het rapport eindigt met aanbevelingen van de werkgroep aan het bestuur.

Een uitwerking van een van de oplossingen is opgenomen in bijlage 1.

In bijlage 2 is een eerste inventarisatie gemaakt van onderwerpen met een tijdsplanning welke volgens de werkgroep dit jaar uitgevoerd moet worden.

Hoofditens van de problematiek

Bestuurs- en organisatievorm

Ouderbetrokkenheid is een kernwaarde voor de Be-Ma. En betrokkenheid vertaalt zich in verantwoordelijkheid.

In 2008 is gekozen voor een Raad van Toezicht model met een bestuur dat professioneler is en emotioneel met meer afstand kan opereren. Er is voorzien in (niet meer dan) één oudervertegenwoordiger in het bestuur. De ouders zijn daardoor in feite niet meer verantwoordelijk voor het beleid en hebben daar geen invloed meer op, anders dan indirect via de Raad van Toezicht. Bestuurstaken kunnen in de huidige organisatievorm niet gedelegeerd worden aan de locatieraden, die overigens alleen de deelnemers vertegenwoordigen die in een locatie wonen en niet de deelnemers met ambulante zorg.

PGB beheer / facturering zorg

Het spanningsveld tussen individualiteit en solidariteit doet zich vooral voor bij de bekostiging van de zorg.

De deelnemers zijn verplicht het gehele PGB over te dragen aan de Be-Ma. Daardoor moeten zij wensen voor zorg- en begeleidingsbehoeften waarin Trans respectievelijk Driezorg niet kan voorzien, of uitbreiding van uren voor individuele ondersteuning steeds ter goedkeuring aan het bestuur voorleggen. Daarin zijn de deelnemers en daarmee ook de ouders afhankelijk geworden, zij kunnen niet zelf meer individuele keuzen maken. Ook heeft de Be-Ma van ouders meer taken overgenomen dan noodzakelijk is om de doelstelling te realiseren. (ondersteunen aanvraag CIZ indicatie, bewaking indicatie, PGB beheer).

Door de wijze waarop de verleende begeleiding/zorg wordt verantwoord is het voor de deelnemers en de ouders ook moeilijk om na te gaan of de begeleiding/zorg ook daadwerkelijk in de afgesproken omvang is verleend, terwijl zij er wel voor moeten tekenen dat het PGB juist is besteed.

De keuze om mét de groei van de Be-Ma een meer professionele en zakelijker wijze van besturing in te voeren is een logische. Echter langzamerhand worden ook de minder wenselijke neveneffecten zichtbaar. In feite zijn de ouders en niet het bestuur op meer afstand komen te staan en heeft een centralisatie plaats gevonden waarbij veel taken en verantwoordelijkheden bij het bestuur terecht zijn gekomen. Dat leidt tot minder ouderbetrokkenheid, minder flexibiliteit en meer bureaucratie. Deze ontwikkeling tendeert naar een wij-zij situatie: de ouders aan de ene kant en het bestuur aan de andere kant. Het bestuur dat voor alles verantwoordelijk is en overstelpt raakt met werk en de ouders die aan de zijlijn staan, geen zicht hebben op wat het bestuur allemaal doet en het geheel daarom als een black box ervaren.

Ouderbetrokkenheid

In de visie van de werkgroep zou de oplossing gezocht moeten worden in een richting, waarbij de verworvenheid van een professioneel bestuur op afstand worden gecombineerd met de voordelen van ouderbetrokkenheid. Voor die betrokkenheid is niet voldoende dat wat taken worden overgeheveld naar de ouders. Voor werkelijke betrokkenheid is in de eerste plaats vereist dat de ouders goed geïnformeerd worden. Op die manier kunnen zij hun verantwoordelijkheid naar hun kind én naar het zorgkantoor toe waar maken. Op dit vlak zullen in ieder geval flinke verbeterlagen gemaakt moeten worden. De werkgroep denkt aan:

- inzichtelijk maken hoe indicatie en PGB hun vertaling vinden in de geleverde zorg
- informatie uit bestuursvergaderingen beter en sneller beschikbaar
- periodiek oudercontactavonden per locatie met aanwezigheid van een bestuurslid.

Om ouderbetrokkenheid te vergroten ziet de werkgroep 2 mogelijkheden

- Wijzigen huidige bestuursvorm en reglementen
- Omzetten stichting naar een andere bestuurs- en organisatievorm

Wijzigen huidige bestuursvorm en reglementen

Bij deze optie wordt uitgegaan van de huidige structuur waarbinnen de invloed van de ouders directer in het bestuur doorwerkt. Dat zou kunnen door in het bestuur een plaats in te ruimen voor de voorzitters van de locatieraden en vertegenwoordiging van de ambulante deelnemers, eventueel met de status van adviseur.

Het wijzigen van de bestuursvorm en reglementen houdt in:

- Wijzigen huidige statuten.
- Uitbreiding bestuur met algemene leden. Van ieder woningproject 1 lid
- Woningen welke niet aan een 24 uren locatie gebonden zijn, clusteren tot 1 of 2 aparte ambulante clusters.
- wijzigen reglement locatieraad en HH reglement bestuur
- Het reglement wonen en zorg splitsen in 2 aparte reglementen . 1 voor de locaties met 24 uren zorg en een voor de clusters met ambulante zorg.
- De zorgadministratie (bewaken indicaties, ondersteunen aanvraag nieuwe indicaties, laten uitvoeren door de zorgcoördinator van de deelnemer.

Omzetten stichting naar een andere bestuurs- en organisatievorm

In de 2^e optie zouden bevoegdheden en verantwoordelijkheden bij de ouders neergelegd kunnen worden. Dat zal er aan bijdragen dat de ouders ervaren dat het hún project is. Die verantwoordelijkheid en bevoegdheid van de ouders zou georganiseerd kunnen worden op het niveau van het project waarvan de kinderen van die ouders deelnemer zijn. Om de nodige bevoegdheden te kunnen toedelen en helder af te bakenen ten opzichte van die van het Be-Me bestuur, zou op projectniveau steeds een stichting in het leven geroepen kunnen worden. Dáár worden dan de beslissingen genomen die dat project aangaan, dáár ligt ook de verantwoordelijkheid en het bestuur van de overkoepelende stichting Be-Ma is dan verlost van veel (regel-)werk. Het houdt zich bezig met project-overstijgende zaken en komt in beeld als bundeling van de krachten van de verschillende projecten meerwaarde heeft. Deze optie is uitgewerkt in [bijlage 1](#)

Het voordeel van deze oplossing is een duidelijke verdeling van taken en bevoegdheden en de zeggenschap zo dicht mogelijk bij degenen om wie het gaat. En in de praktijk (Stichting de Grasboom) blijkt het te kunnen werken. Professionaliteit van bestuur wordt geborgd door de penningmeester van de Be-Ma deze functie ook vervult in alle stichtingen

Nadeel is dat niet zeker is dat voldoende ouders geschikt én bereid zijn om een bestuursfunctie op zich te nemen. Het geheel is ook kwetsbaar door de kleine emotionele afstand: kan iedereen er zeker van zijn dat alle deelnemers gelijk worden behandeld of steekt soms – terecht of onterecht – de gedachte de kop op dat de kinderen van ouders in het bestuur beter af zijn?

Spanningsveld individualiteit/solidariteit

Taken (aan te trekken) professionele kracht

Een deel van de huidige problematiek behelst de regeling dat de deelnemers verplicht zijn het gehele PGB over te dragen aan de Be-Ma. Daardoor moeten zij wensen voor zorg- en begeleidingsbehoeften waarin Trans respectievelijk Driezorg niet kan voorzien, steeds ter goedkeuring aan het bestuur voorleggen.

Als in lijn met de notitie *Blik op de toekomst* meer gewicht wordt toegekend aan solidariteit, dan kan de beslissingsbevoegdheid voor dit soort verzoeken worden neergelegd bij een speciaal daartoe aan te stellen zorgcoördinator. Die zou tot een bepaald bedrag mandaat van het bestuur moeten hebben en in geval van verschil van mening kan het bestuur als bezwareninstantie fungeren. Zo'n coördinator kan ook in een aantal andere opzichten in de dagelijkse gang van zaken als regelaar, troubleshooter en aanspreekpunt optreden en op die manier het bestuur flink ontlasten, terwijl het bestuur langs deze weg toch goed voeling houdt met wat er gebeurt.

Het nadeel van dit voorstel is dat het aanstellen van een professionele kracht wel het bestuur ontlast maar de ouders afhankelijk houdt. De door hen ervaren problematiek vermindert wellicht wel waar het gaat om de snelheid van beslissen maar niet op het punt van de autonomie. Daarbij kent het PGB hiervoor geen vergoedingsregeling. De kosten voor een professionele kracht zullen verwerkt moeten worden in het uurtarief van de zorgverlener. Hierdoor vermindert het aantal beschikbare uren zorg van het PGB.

Splitsen PGB

Het uitgangspunt om solidariteit als leidend principe te houden maar ook het spanningsveld tussen individualiteit / solidariteit op te heffen kan gerealiseerd worden door het PGB te splitsen in een basisgedeelte en een individueel gedeelte.

De solidariteit komt tot uiting doordat iedere deelnemer van de locatie hier gelijk aan bijdraagt ongeacht de mate van gebruik.

Om daarnaast de autonomie van de deelnemers en de ouders te vergroten en het bestuur te ontlasten zou een andere regeling van PGB beheer en facturering zorg getroffen moeten worden om te voorzien in wensen, waarin niet door de zorgverlener kan worden voorzien. Daar moet nu steeds aan het bestuur speciale toestemming voor gevraagd en verleend worden.

In het volgende onderdeel wordt dit voorstel uitgewerkt.

PGB beheer / facturering zorg

De deelnemers beheren en verantwoorden het PGB. Waar nodig geven ouders/vertegenwoordigers hierin ondersteuning.

In de zorgleveringsovereenkomst met de deelnemer is opgenomen de diensten die geleverd worden en welk bedrag maandelijks als voorschot via automatische incasso of automatische overboeking aan de Be-Ma wordt overgemaakt.

De zorgcoördinator van de deelnemer houdt een urenverantwoording bij inzake de geleverde individuele zorg/begeleiding. De deelnemers ontvangen maandelijks dit overzicht.

2 x per jaar wordt de feitelijk geleverde zorg verrekend met de maandelijks geïncasseerde voorschotbedragen.

Het voorschotbedrag bestaat uit:

Voor de deelnemers die beschermd wonen op een locatie:

- Een basispakket voor iedereen, bestaande uit o.a. huur, energiekosten, verzekering van de gemeenschappelijke ruimte, uren aanwezigheid begeleiders in deze ruimte, nachtzorg en gezamenlijke activiteiten. Deze kosten kunnen de deelnemers verantwoord worden onder de functie tijdelijk verblijf.
- Een individuele deel (persoonlijke begeleiding) Het gemiddeld afgesproken aantal uren en het bedrag wordt in de zorgleveringsovereenkomst vastgelegd.

De overig budgetruimte in het PGB kunnen de deelnemers aanwenden voor tijdelijke uitbereiding individuele ondersteuning of aanvullende zorg die niet door de zorgaanbieder geleverd wordt. Bijvoorbeeld dagbesteding.

Voor de deelnemers die ambulantly begeleid wonen met een ZZP:

- Een individuele deel (persoonlijke begeleiding) Het gemiddeld aantal afgesproken uren en het bedrag wordt in de zorgleveringsovereenkomst vastgelegd.

De overige budgetruimte in het PGB kunnen de deelnemers aanwenden voor tijdelijke uitbereiding individuele ondersteuning aanvullende zorg die niet door de zorgaanbieder geleverd wordt. Bijvoorbeeld dagbesteding.

Takenuitbreiding locatieraden

Wanneer deelnemers zelf hun PGB beheren en verantwoordelijk zijn, de autonomie van de ouders wordt vergroot omdat zij invloed kunnen uitoefenen op meer of minder individuele zorg, kan de locatieraad jaarlijks de behoefte inventariseren voor het basispakket van de zorg op de locatie en in overleg met het bestuur het pakket vaststellen.

Aanbevelingen van de werkgroep

Na de bespreking van het conceptrapport met leden van de locatieraden komt de werkgroep met de volgende aanbevelingen.

- Het PGB beheer en de facturering van zorg uitvoeren zoals in het rapport beschreven.
- Het wijzigen van de huidige bestuursvorm en reglementen heeft de voorkeur boven het omzetten van de stichting naar een ander bestuurs- en organisatievorm (optie 2).

Bijlage 1: Wijzigen bestuurs- en organisatievorm

De stichting Be-Ma wordt getransformeerd in:

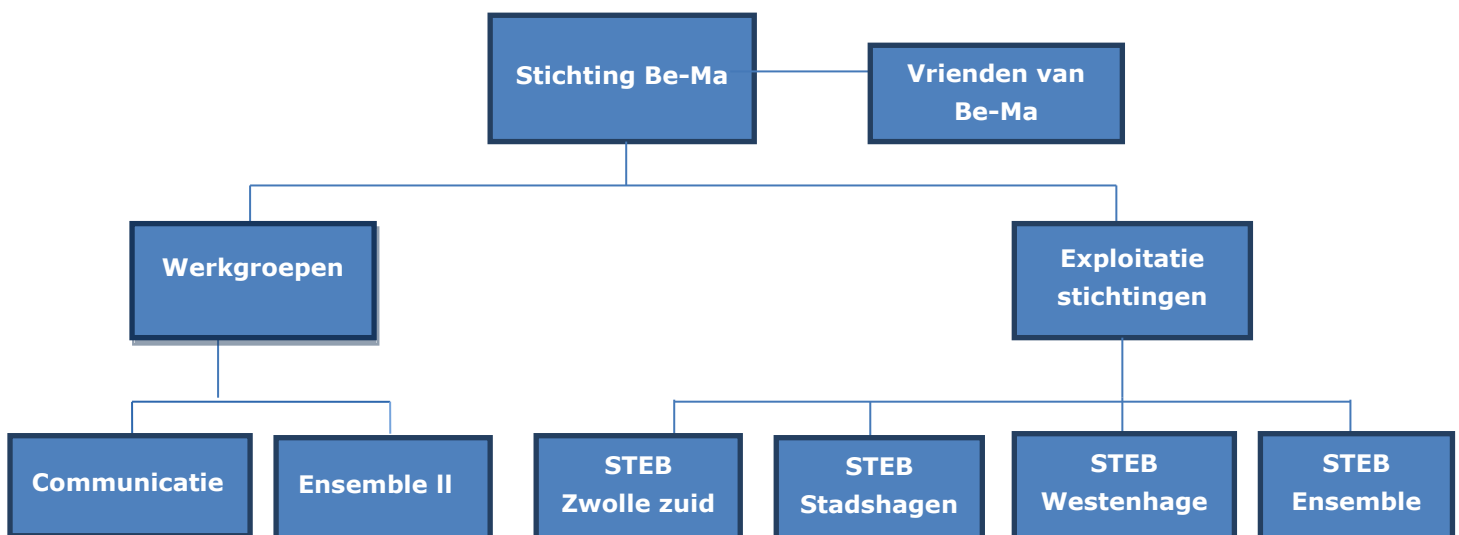
1. Een overkoepelende stichting met een aantal onderliggende exploitatie stichtingen. (Bij Elkaar Maar Apart)
2. Nieuwe exploitatiestichtingen worden opgericht zodra een groep van ouders concreet zicht heeft op daadwerkelijke huisvesting.
3. Elke stichting heeft een eigen zelfstandig bevoegd bestuur. Voorzitters van deze besturen hebben in principe zitting in het bestuur van de Be-Ma.
4. Vrienden van de Be-Ma is een aparte stichting specifiek bedoeld voor fondsenwerving. Nieuwe exploitatiestichtingen werven zelf de fondsen die nodig zijn voor het aanpassen van hun project aan het programma van eisen.
5. De exploitatiestichtingen incasseren via automatische incasso of automatische overboeking maandelijks de huur van de appartementen en een voorschot voor de geleverde begeleiding.
6. De werkgroep(en) zijn door het bestuur samengestelde groepen die het bestuur adviseert over zaken die het belang van de Be-Ma kunnen dienen.

Aangesloten ouders zijn vertegenwoordigd in het bestuur van de Be-Ma. Daarnaast maken ook niet ouders/vertegenwoordigers deel uit van het bestuur om de gewenste afstand te waarborgen en te voorzien in de nodige professionaliteit (juridisch, financieel, netwerk, etc.)

Het bestuur van een exploitatiestichting wordt gevormd door de ouders/vertegenwoordigers van de exploitatiestichting. De penningmeester van de stichting Be Ma is vertegenwoordigd in het bestuur van de exploitatiestichtingen.

Organogram:

De Stichting Be-Ma met haar exploitatiestichtingen en werkgroepen wordt als volgt georganiseerd:

STEB: STichting **Exp**loitatie **B**ema-project

Doelstelling stichting Be-Ma

Het doel van de stichting Be-Ma is het realiseren van woonvoorzieningen met begeleiding ten behoeve van (jong)volwassenen uit de doelgroep.

De Be-Ma tracht dit te realiseren door onder andere:

- Samen te werken met andere (startende) ouderinitiatieven die zich aansluiten /aangesloten zijn bij de Be-Ma.
- Ouderinitiatieven gebruik te laten maken van de expertise die binnen de Be-Ma is opgebouwd.

- Het bevorderen van het uitwisselen van opgedane ervaringen.
- Het principe "samen staan we sterk" invulling te geven naar buiten; bijvoorbeeld naar woningcorporaties, zorgaanbieders, gemeente en sponsors.
- Gezamenlijk inkopen van onder andere verzekeringen (bestuurdersaansprakelijkheid- en inboedelverzekering) en bankproducten (bankrekeningen en incassocontracten).

Doelstelling exploitatiestichtingen

De gerealiseerde woonprojecten richten zich op het in stand houden van de afzonderlijke exploitatiestichting.

In het huishoudelijk reglement (HHR) van een Be-Ma exploitatiestichting worden zaken geregeld die niet in het HHR van de stichting Be-Ma geregeld zijn.

De vereiste solidariteit om de exploitatiestichting in stand te houden worden in dit HHR vastgelegd

Werkzaamheden voor de exploitatiestichtingen

- facturering van zorgkosten (administratiekantoor van de Be-Ma)
- facturering van woonkosten. (administratiekantoor van de Be-Ma)
- zorginkopen bij de zorgaanbieder
- begroting en exploitatieoverzichten genereren (penningmeester van de stichting Be Ma)
- contact onderhouden met de aangesloten ouders/deelnemers

Bijlage 2: Planning implementatie toekomstbestendige Be-Ma

Wat	Wanneer
Goedkeuring aan een van de voorgestelde oplossingen	juli
Informereren deelnemers, vertegenwoordigers, zorgaanbieders	augustus
Bestuur uitbreiden, per locatie / woningproject ambulante 1 persoon	augustus
Opstellen concept nieuwe statuten voor de Stichting Be-Ma	
Concept statuten goedkeuren	
Statuten wijzigen	september
Wijzigen reglementen (Zorg en Wonen, Locatieraad, HHR bestuur)	
Opstellen begrotingen	
Overleg zorgaanbieders m.b.t. zorginkoop 2013	oktober
Opstellen nieuwe zorgleveringsovereenkomsten	oktober
Versturen zorgleveringsovereenkomst aan deelnemers	november